

thinget. Det er ikke min Agt at gaae dybt ind paa Sagen eller at indlade mig paa Drøftelser, som forlængst have fundet Sted; jeg har kun her villet udtale min Anskuelse. De, der have talt imod Sagen, have gjentagende brugt en Udtalelse, der ofte er fremkommen under lignende Forhold, en Udtalelse, mod hvis Beretigelse jeg protesterer, nemlig, at noget enkelt Parti alene kan kalde sig folkeligt; de have stadigt ført deres Anskuelse hen til Folket, som om de alene handlede paa dettes Vegne, og som om vi, der dog ere valgte af Folket ligesaa godt som de, ikke skulde være folkelige, ikke høre til Folket. Min Fortid har bragt mig meget i Berøring med Folket; mine Forhold have ført mig ind i det inderste Folkeliv. Jeg har dannet min Anskuelse der og har aldrig følt mig vtiist tilbage, og jeg føler mig ved mit Valg ligesaa berettiget til at kaldes folkelig som de, der have en anden Anskuelse. Jeg er kommen med den Anskuelse, jeg her har udtalt, og jeg har ikke fundet Anledning til at forandre den ved hvad jeg her har hørt. Den er begrundet paa min Overbeviisning — den være rigtig eller ikke rigtig —, og derfor stemmer jeg for Udkastet.

Rnæffenborg: Her er jo ikke Tale om at fremkalde nogen egentlig Virkning paa Afstemningen ved hvad man siger, men kun om at betegne, saa godt som Enhver formaaer, hvad det er, man gjør, og saa vil jeg nu sige, hvad man gjør, saadan som jeg seer det. Og jeg vil da slutte mig til, hvad den ærede 4de Landsthingsmand for 1ste Kred (Lehmann) i forrige Møde meget godt efterviste, og det var, at vor hele folkelige Udvikling er under Absolutisme, endfige da efter 1848; gaaet i en bestemt udprøget Retning af Righed. Men idet man nu vedtager et nyt Landsthing, gjør man et Brud paa denne Udvikling. Man har saa ofte talt om, at et Folk gaaer under, naar det er splidagtigt med sig selv; men først da er et Folk splidagtigt med sig selv, naar det forlader sin egen folkelige Udvikling, naar det fornægter sin egen Fortid, og, selv om man siger, at det Tilbagestridt, vi her ville gjøre, er et lille, saa er det dog et Tilbagestridt, og det maa nødvendigviis føre til, enten en Ophævelse af dette

Tilbagestridt, eller man vil, selv om de, der nu have bevirket det, ikke i dette Dieblit tænke derpaa, drives videre tilbage. Derfor seer jeg netop en stor Fare deri, forbi vi derved afbryde vor Fortidsudvikling, og navnlig den Udvikling, som vi have slaaet fast 1848. Men det er der saameget mindre Grund til at gjøre, som det netop ved Udsalbet af Valgene har vtiist sig, at man ikke behøver at sikke de Interesser, som man agter at sikke, ved nogen somhelst Bestemmelse i Valgloven. Det har jo nu vtiist sig, at Dannelsen og Overlegenhed i forskjellige Retninger har saa stor en Magt, selv hvor de staae ligeoverfor det menige Folks Ønsker, at det menige Folk giver efter. Særligt kan jeg ikke tænke mig, at det nye Landsthing kan faae nogen lang Varighed; thi hvad der skal have Varighed, maa bæres af en Grundtanke, og det gjør vor gamle Grundlov i en saadan Grad, som vore Forhold kunde føre det med sig. Det nye Landsthing derimod strider mod denne Grundtanke og er, saaledes som der er sagt om høiere Ting, en gammel Klud paa et nyt Klædebon, ja, ikke blot en gammel, men en sammensyret, fordi der ikke gaaer noget Princip eller nogen Grundtanke derigjennem. Det nye Landsthing peger hen i fire forskjellige Retninger, deels hen til et Pairs-kammer, deels til et Herremandskammer, deels til et Classekammer og saa endelig i Retning af Folkeligheden, og det synes ganske betegnende, hvad der er sagt om det, nemlig, at det er fremkommet ikke af nogen Grundtanke, men som et Regneskifte, fordi man derved tænkte at bringe det til, at vor Frihedsudvikling fandt Venner paa alle Trin i Samfundet; men paa den Maade vinder man saamænd ikke Venner. Jeg minder atter og atter om, at det er sagt fra flere Sider, at dets Forsvarere ikke ere fornøiede med det, som det er; deri sætter jeg paa en vis Maade mit Haab; thi Noget, der er fremkommet paa den Maade, kan ikke have lang Varighed. Endvidere har jeg ogsaa Haab om, at det Tilbagestridt, vi have gjort eller ere i Begreb med at gjøre, skal igjen blive gjort om; navnlig tænker jeg mig Muligheden af, at den Dag kan komme, da Rjbstæderne og det menige Folk slutte sig sammen; det vilde skee, naar de, som man kalder Smaaborgerne,